

LBRIS

We know
books

Mara Laretta Balaban

Incizie în
talpă
(cu iubire)

EDITURA
CREATOR
BRAȘOV 2025

Cuprins

Strat cu strat către harta iubirii · 5

I. Spițar...

De vorbă cu tine · 9

Bucla · 11

Plasturi vii · 12

Coasta adamică · 13

Tăierea marginilor · 14

Spițar · 15

Sărutul somnifer · 16

Vintage · 17

Să te (re)simt poezie · 18

Avem timp · 19

Mă anotimpuri tot mereu · 20

Ni se livrează o nouă lună · 21

E luni · 22

Am tăcut o întreagă vară ascultându-te · 23

Nesfințit · 24

Reușește-te · 25

Treizeci și nouă de grade · 26

Lasă-te visat! · 27

Tu mă citești în japoneză · 28

Extensia pieptului tău · 29

Marea · 30

- Chirilă mă aleargă spre mare · 31
- Decembrie în vâsc(oză) · 32
- Bătaia lipsă · 33
- Ziua de 5 imix · 35
- Personajele de carton au schimbat povestea · 36
- Imperative de iubire · 37
- Avuncular · 38
- Atâtul · 39
- Când mi-am tapat părul excesiv · 40
- Pe mod avion · 41
- Chirurgul inimii mele · 42
- Carusel · 43
- Ce spune coiful de scoică? · 44
- Gând abandonat · 45
- Eu, tu și noul plămân cu care te respir · 46
- Când nu mă tu · 47
- Nu mă tu... · 48
- Îmi ești liniște · 49
- Mi-ai suflat cuvinte · 50
- Incizia în talpă · 51
- Flash back · 52
- Diafragma solară · 53
- Dor · 54
- Baloane de săpun · 55
- Ieri – 10.07. · 56
- Blocați la etajul 5... cod de vreme bacoviană · 57
- Primăvară dalineză · 58

Catarg gânditor · 59

În parcul nostru creșteau alei · 60

25.02.2024 · 61

Ți-ai amorțit marea · 62

Delir parasomnic · 63

Măinile tale țipă · 65

Mi-au transpirat pereții · 66

Tu ningeai · 67

II. Blestemul moliei

Blestemul moliei · 70

Grand battement · 71

Poezie fără titlu... Intră direct fără să anunțe ceva · 72

Plecarea · 73

Am iubit · 74

III. Scrisori netrimise

Știam că va fi... · 76

Sfârșit · 79

Strat cu strat cătire harta iubirii

Așa cum anunță și titlul, volumul *Incizie în talpă (cu iubire)* este construit în jurul temei dragostei, îmbrățișând diverse fațete ale acesteia, de la iubirea adamică sau cea idilică, până la iubirea înțeleasă ca manifestare universală a sinelui. Cartea de față este împărțită în trei secțiuni inegale ca întindere, *Spițar... De vorbă cu tine*, *Blestemul moliei* și *Scrisori netrimise*. Prima secțiune este cea care dictează atât principalele motive, cât și stilul artistic, cu observația că celelalte două își au rolul lor în întregul de semnificații poetice al volumului.

Termenul *spițar*, din titlul primei secțiuni, face trimitere în mod subtil printr-o aluzie tradițional-modernă, cea a roții (de car, de bicicletă, de motocicletă), atât la motivul erotic primordial al cuplului paradisiac, cât și la mitul totului androgin. Rotirea în sine este un simbol al comuniunii perfecte către care aspiră îndrăgostiții: *numai tul deții spițele rotirilor mele*. Versurile date amintesc de o altă rotire, cea stănesciană din poemul *Dezâmbălânzirea: Vino tu cu tine toată! Ca să-ntruchipăm o roată*. Bărbatul și Femeia se autoizolează din lumea blurată din jur într-o *buclă anistorică*, unde marea, ca element al vieții – și, implicit, al iubirii – veșnice, le guvernează și le ocrotește trăirile. Ei au puterea de a ajunge la *phoenixism*, la capacitatea de regenerare afectivă care să le asigure perpetua locuire în Iubire.

Vocea lirică este cea a Femeii, care, prin autoritatea procreativă, caută, cu ajutorul Poeziei, să securizeze dimensiunile spațio-temporale ale comuniunii erotice. Ipostaza feminină nu este, în mod surprinzător, cea a Evei. Este recuperat mitul lui Lilith, exclusă din Biblie, dar prezentă în textele religioase iudaice, cea care refuză supunerea față de Adam (*Nu-*

*mi conduci revărsarea/ Ci doar te bucuri de ea), egală acestuia prin replicarea coastei adamice, unde se ascunde sufletul, capabil de trezire prin strigăt ancestral. Astfel definită, Femeia este capabilă să dețină elementele contradictorii, dar și complementare, în același timp, ale existenței: *Îmi urmărești curgerea albă și pe cea neagră/ În pâlparea luminii și în umbra întunericului/ Pe Lilith care își lăfăie trenal/ Sălbatică, vanitoasă și narcisistă/ Urmărești nesupunerea tânguită cu sunete moi/ Viscol și fâlfăire/ Chin letargie decadentă/ Phoenixism. În acest context, Poezia este capabilă să asigure liantul care să țină toate părțile într-o alcătuire trainică și să facă posibilă iluminarea întru rostire: *Țesătura furoului mi s-a imprimat pe piele/ Dezlipește-o de mine în timp ce mă chemi/ Umple-mi adânciturile cu litere clare/ Să văd, să aud, să simt și să sper.***

Volumul de față conține în profunzimea lui o dublă invitație. Pe de o parte, Femeia îl provoacă pe Bărbat să treacă de la *tăierea marginilor* la o incursiune reală în sufletul ascuns dincolo de straturile superficiale, suflet la care se ajunge doar printr-o precisă *incizie în talpă*, cea care are puterea de a dezvălui harta ascunsă a iubirii. Pe de altă parte, autoarea își ademenește cititorul poezie cu poezie, vers cu vers, într-un univers poetic ce respiră erotism din toți porii discursului liric.

Odată găsit drumul către nucleul ideatic al poemelor, se dezvăluie o lume în care Femeia și Bărbatul devin parteneri părtași la revelația unei noi dimensiuni. Metamorfoza este, înainte de toate, corporală. Prin intermediul iubirii, se poate descoperi *bătaia lipsă a inimii*, îndrăgostiții pot crește *împreună până în vârful degetelor*, pot chiar dobândi un nou plămân care să le ofere o respirație izbăvitoare. Bărbatul poate deveni un chirurg al inimii Femeii, căpătând abilitatea de a o recompune și de a obține astfel o Ființă ce poate atinge nemurirea: *Îmi iei inima ușor/ O ridici în lumină/ Și iar simt excitarea aceea/ O săruți/ Cu toate secundele de iubire/ Cu tot infinitul/ Cu buze vesele/ Și o pui la loc/ Coși*

nordul de sud/ Creând un perpetuum mobile/ Fără baterii sau împingeri de vânt. Poezia își are rolul său în tot acest proces, ea oferind bandajele ce asigură vindecarea și devenind noul limbaj terapeutic inventat pentru a acoperi avuncularitatea momentelor de regăsire.

O particularitate a rostirii poetice este reproșul feminin, discret și răbdător, asimilând parcă glasul copilei candidă din eminesciana *Floare albastră*. Acuzele capătă formă în versuri precum *Literele mele au răgușit chemându-le pe ale tale* sau *Și-am tăcut o vară întreagă/ Ascultându-te*. Astfel de formulări, încapsulate în poeme cu substanță subversivă, sunt, în aceeași măsură, modalități de a submina discursul patriarhal și, implicit, autoritatea, adesea cu tentă religioasă, a Bărbatului. De aceea, numeroase poeme sunt scrise la persoana a doua, adoptând adesea imperativul ca instrument al trezirii din letargia provocată de o înțelegere greșită a iubirii, potrivit aceluiași cutume patriarhale. Acest aspect poate fi intuit încă din titluri precum *Reușește-te* sau *Lasă-te visat* și capătă substanță odată cu devoalarea fiecărui vers: *Ți-a amorțit viața/ Și mă chemi să-ți descătușez rimele din eal/ Rânduri desculțe în iarbă/ La un colț de zi se află firescu-țil/ Firescu-țil/ Nu încetini pasul/ Mergi cum ți-e firesc/ Îmblânzirea scorpiei te-a reprogramat/ Într-un firesc neclar dar insistă/ Înger și demon într-un melc/ Care se rotește psihedelic/ Un perpetuum mobile neobosit/ Sicriu îmbrăcat într-un cerc luminos/ Scabros/ Mă chemi/ Mă chemi să-ți reînviu firescu-ți.*

Mara Lauretta Balaban adoptă un limbaj poetic natural, pliat perfect pe mecanismele versului liber modern, în care încapsulează adesea jocuri de cuvinte, inversiuni neașteptate, structuri morfologice inedite, toate acestea neștirbindu-i farmecul, ci, dimpotrivă, îmbogățindu-l și conferindu-i originalitate. De exemplu, pronumele personal *tu* este utilizat în poziția unui verb: *Când nu mă tu* sau *Nu mă tu*. Acest mecanism are rolul de a amplifica ideea de asalt asupra constructelor patriarhale prin care Femeia încearcă

să își recapete identitatea știrbită. Le fel se întâmplă și în poezia *Mă anotimpuri tot mereu*, unde un substantiv, de data aceasta, este utilizat în poziția unui verb. Aici, inovația lexical-morfologică creează ambiguitate, sugerând, pe de o parte, lamentația împotriva autorității patriarhale distructive, sau, pe de altă parte, jocul diafan al anotimpurilor iubirii.

Cele cinci poeme incluse în secțiunea *Blestemul moliei* aduc un suflu nou volumului, prin acest simbol al insectei abia ieșite din cocon, atrasă de lumina iubirii nou-formate: *Ar fi vrut și ea atâtu! Ar fi vrut creșterea împreună! Până în vârful degetelor! Ar fi vrut să i se sufle în lob! Viziunea despre eros*. Mesager al spiritului misterios, molia este sacrificată pe rugul iubirii, nu înainte de a-și lansa blestemul. Celelalte poeme completează acest adaos poetic, un fel de ieșire din cercul poetic către realitatea ce îl asaltează și îl readuce în peisajul mundan.

Ultima secțiune, *Scrisori netrimise*, cuprinde trei poeme în proză, construite ca monologuri trimise în eter, către un adresant nenumit, având, ca piloni ai discursului, verbe la timpuri din sfera trecutului. Se simte o îndepărtare de iubire, care devine o umbră a sentimentelor. Se acumulează interogațiile, rostirile suspendate, construcțiile întrerupte de puncte de suspensie. Idilicul este înlocuit de incertitudine și de căutarea iubirii pierdute.

Adunând toate ideile formulate mai sus, putem spune că Mara Lauretta Balaban reușește în volumul *Incizie în talpă (cu iubire)* să creeze un univers poetic propriu, un limbaj al iubirii izbăvitoare, capabile să modeleze atât lumea interioară, cât și universul în întregul său. Poezia sa respiră originalitate discursivă într-o temă atât de bătătorită, dar și atât de ofertantă, creându-i o fațetă nouă, o respirație proprie.

LIVIU CHIFANE

I.
SPITAR...
DE VORBĂ CU TINE

*El mi-a dat infinitul Universului
cu tot cu marginile lui
Eu nu știu de unde să-l încep*

Bucla

Trăim într-o buclă anistorică

În afară de marea noastră

Totul e blurat în jur

Lipsit de acumul mileniului trei

Și în bucla asta

Marea ne respectă statutul de cuplu adamic

Plasturi vii

Ne căutam unul pe altul
Cotrobăiam robotic
Până când...
Tu m-ai găsit pe raftul de sus
Acolo unde-mi pun cămașa când plec de la tine
Eu te-am găsit într-o carte cu copertile
din visul tău
Se făcea că mâinile noastre erau pagini
Care se întrepătrundeau spunând
Povestea lui Bach cu vocea lui Sava...
Acum ne ascundem clipitul în ochelarii de somn
Ca să nu ne mai pierdem din priviri
Și ne lipim
Suntem plasturi vii